

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/8/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011946
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121011946.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného M. A., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 08.11.2021, sp. zn. 3PP/37/2021-64, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 03.03.2022 takto

rozhodol:

- I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje.
- II. Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného M. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom X. XXX/X, U., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, zo dňa 04.09.2013, sp. zn. 5T/17/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 30.09.2014, sp. zn. 5To/64/2014, zamietá.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol žiadosť odsúdeného M. A., nar. XX.XX.XXXX v B., trvale bytom X. XXX/X, U., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 07.09.2017, sp. zn. 3T/223/2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava zo dňa 19.06.2018, sp. zn. 3To/9/2018 a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, zo dňa 04.09.2013, sp. zn. 5T/17/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 30.09.2014, sp. zn. 5To/64/2014.
2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú bližšie odôvodnil podaním zo dňa 09.11.2021 označeným ako „Dodatok k žiadosti o podmienenečné prepustenie“ (skrátene) nasledovne:
 - 1.1. Je pravdou, že bol 32 krát súdne trestaný za krátky čas, ale prvý krát bol trestaný v roku 2010, teda v jeho 40 rokoch. Dovtedy bol normálny človek, otec rodiny. Po vážnych rodinných problémoch (únose jeho dcéry družkou do USA) mu preskočilo a mal pocit, že aj on má urobiť niečo zlé druhým, keď aj jemu ublížili. Toto nikoho nezaujímalo ani sudcu, pre ktorého bol recidivistom.
 - 1.2. Za krátke skratové obdobie trpí vyše 7 rokov a domnieva sa, že už stačilo. Trestnú činnosť páchal preto, že sa nevedel zmieriť s oddelením od jeho dcéry, ktorá mala v tom čase 9 rokov.
 - 1.3. V živote už trestnú činnosť páchať nebude a bude žiť normálny život, čo sudca nechcel počúvať. Na začiatku sa ho opýtal, či má čo dodať (nebolo k čomu) a keď prečítal, že bol 32 krát odsúdený a ďalšie veci, tak mu povedal, že mu nemusí dať možnosť vyjadriť sa a ani mu ju nedal. Týmto mu bolo odopreté právo na spravodlivý proces.
3. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.
4. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán
 - a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
 - b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

5. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

6. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

7. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného bol zamietnutý z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku, nespĺňa materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie, resp. prvú materiálnu podmienku spĺňa len čiastočne.

8. Pri prvej materiálnej podmienke - preukázanie polepšenia vo výkone trestu plnením svojich povinností, prvostupňový súd poukázal na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, podľa ktorého odsúdený túto podmienku čiastočne splnil, čo preukázal najmä svojim správaním a vystupovaním, plnením príkazov a nariadení a plnením cieľov programu zaobchádzania a s prihliadnutím aj na dosiahnuté disciplinárne odmeny.

9. Pri posudzovaní druhej materiálnej podmienky - dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu, súd prvého stupňa poukázal na trestnú minulosť odsúdeného a jeho 32 záznamov, pričom u všetkých odsúdení ide o páchanie majetkovej trestnej činnosti. V rámci resocializačnej prognózy a hodnotenie rizika sociálneho zlyhania sa táto javí ako menej priaznivá pre opakované páchanie trestnej činnosti. V prípade odsúdeného ide o špeciálnu recidívu a súd zhodnotil riziko sociálneho zlyhania u odsúdeného ako veľmi vysoké. Zároveň poukázal na skutočnosť, že odsúdený už bol v minulosti podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03.10.2013 sp. zn. 4Pp/77/2013 a i napriek tomu sa po prepustení opätovne začal dopúšťať páchania trestnej činnosti, keď po podmiennečnom prepustení bol 25-krát odsúdený za majetkovú trestnú činnosť. Samotné plnenie si povinností a riadne správanie počas výkonu trestu odňatia slobody, t. j. v prostredí vynútenej disciplíny, nemôže byť samé o sebe dôvodom na použitie takého mimoriadneho inštitútu, akým je podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že náprava páchatelia a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

10. Pokiaľ ide o správnosť napadnutého výroku, sťažnostný súd považuje napadnutý výrok za vecne správny. Rovnako ako prvostupňový súd, aj sťažnostný súd je názoru, že všetky vyššie uvedené skutočnosti neumožňujú v prípade odsúdeného vyhovieť jeho návrhu na podmiennečné prepustenie. Sťažnostný súd dodáva nasledovné.

11. Pri rozhodovaní o splnení prvej materiálnej podmienky, t. j. preukázanie polepšenia správaním vo výkone trestu a plnením svojich povinností, ide o to rozlíšiť, kedy správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody sú prejavom len vonkajšej adaptácie odsúdeného na prostredie ústavu na výkon trestu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného odôvodňujúce nádej, že i v budúcnosti povedie riadny život.

12. Vzhľadom na hodnotenie odsúdeného, zohľadňujúc jeho predchádzajúci spôsob života vrátane výkonu nepodmiennečného trestu odňatia slobody v minulosti, nie je možné jeho správanie v rámci výkonu trestu odňatia slobody posúdiť ako nasvedčujúce polepšeniu. Odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody od 08.10.2014, teda viac ako sedem rokov, počas ktorých bol 3 krát disciplinárne odmenený. Správanie odsúdeného bolo na požadovanej úrovni, avšak stanovené ciele programu zaobchádzania plní len čiastočne (nie je pracovne zaradený, avšak vykonáva pomocné práce a neudržiava kontakt s najbližšou rodinou). Sťažnostný súd má z uvedeného za to, že správanie odsúdeného vo výkone trestu je skôr výrazom prispôsobenia sa samotnému režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa.

13. Sťažnostný súd zdôrazňuje že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky, t. j. predpoklad vedenia riadneho života po prepustení z výkonu trestu, je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti ako aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

14. Sťažnostný súd, rovnako ako prvostupňový súd taktiež poukazuje na trestnú minulosť odsúdeného, ktorý bol 32 krát súdne trestaný, pričom mu bola daná možnosť preukázať polepšenie a nápravu aj prostredníctvom inštitútu podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, avšak túto

možnosť odsúdený nevyužil a opätovne sa dopustil trestnej činnosti, za ktorú bol aj odsúdený. Uvedené svedčí o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení a výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody nechal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primálo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život. V tomto kontexte nemožno opomenúť, že odsúdený bol podmiennečne prepustený dňa 03.10.2013, pričom aj po výkone tohto trestu odňatia slobody v trestnej činnosti pokračoval, keď bol za recidívne konanie odsúdený napríklad Okresným súdom Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 36T/25/2015, Okresným súdom Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/26/2015, Okresným súdom Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/23/2019 a Okresným súdom Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/223/2015. V prípade odsúdeného teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Niet prečo sa rozumne domnievať, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel. Trestná minulosť odsúdeného vyvoláva zreteľnú obavu z recidívy jeho protiprávneho správania sa v prípade jeho podmiennečného prepustenia.

15. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

16. Sťažnostný súd zdôrazňuje, že podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania.

17. Námietky odsúdeného týkajúce sa jeho trestnej minulosti a motívu páchania trestnej činnosti sťažnostný súd vyhodnotil ako nedôvodné. Z odpisu registra trestov odsúdeného je zrejmé, že prvýkrát bol odsúdený za spáchanie trestného činu Okresným súdom Šaľa dňa 03.07.2000, sp. zn. 3T/27/00 a následne Okresným súdom Topoľčany dňa 29.01.2007, sp. zn. 2T/194/2006. Čo sa týka motívu páchania trestnej činnosti založenom na tvrdení, že keď bolo ublížené jemu (prezentovaným únosom jeho dcéry), chcel ublížiť druhým, nemožno považovať za relevantný. Páchanie trestnej činnosti v takom rozsahu a dokonca aj po výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody na základe podmiennečného prepustenia, nie je možné ospravedlniť ani takou citovo náročnou situáciou, ako je strata kontaktu s dcérou. Vo vyjadrení odsúdeného absentuje odôvodnenie, prečo svoju aktivitu nezamerlal na snahu obnoviť tento kontakt legálnou cestou a miesto toho sa uchýlil k porušovaniu právneho poriadku, ktoré mu dcéru vrátiť nemohlo. Z uvedeného dôvodu vyjadrenia odsúdeného o vedení riadneho života v budúcnosti nevyznievajú vierohodne.

18. Zo zápisnice o vykonaní verejného zasadnutia zo dňa 08.11.2021 vyplýva, že sudca správne vyzval odsúdeného po príslušnom poučení na prednesenie, resp. doplnenie návrhu na podmiennečné prepustenie (viď. § 295 ods. 1 Trestného poriadku), pričom odsúdený možnosť doplnenia podaného návrhu nevyužil. Následne sudca oboznámil listinné dôkazy a zisťoval, či v hodnotení odsúdeného neprišlo k žiadnym zmenám (viď. § 295 ods. 2 Trestného poriadku). Následne dal sudca možnosť stranám vyjadriť sa k vykonaným dôkazom (viď. § 295 ods. 2 a § 271 ods. 1 Trestného poriadku), pričom toto právo nevyužila žiadna strana. Po skončení dokazovania udelil sudca slovo na konečné návrhy (viď. § 295 ods. 3 Trestného poriadku), pričom odsúdený uviedol, že sa domnieva, že spĺňa podmienky na jeho podmiennečné prepustenie.

19. Zo zvukového záznamu z verejného zasadnutia vyplýva, že odsúdený sa súvislejšie vyjadroval len v rámci konečného návrhu, avšak obsah jeho prednesu je na nahrávke nezrozumiteľný. Napriek uvedenému je potrebné uviesť, že sudca odsúdenému dal možnosť vyjadriť sa, v dôsledku čoho je aj táto sťažnostná námetka odsúdeného nedôvodná. Odsúdeným mal napokon možnosť v rámci sťažnostného konania uviesť všetky skutočnosti, ktoré považuje v tejto veci za relevantné, pričom toto právo využil prostredníctvom podania uvedeného v ods. 2. tohto uznesenia.

20. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

21. Sťažnostný súd na záver uvádza, že k postupu podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, teda k zrušeniu napadnutého uznesenia a novému rozhodnutiu, pristúpil výlučne z formálneho dôvodu, nakoľko v čase rozhodovania sťažnostného súdu odsúdený vykonával len trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, zo dňa 04.09.2013, sp. zn. 5T/17/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 30.09.2014, sp. zn. 5To/64/2014. Preto sťažnostný

súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku výrokom I. zrušil napadnuté uznesenie a výrokom II. rozhodol o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie s uvedením iba toho trestu, ktorý odsúdený aktuálne vykonáva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.